

Rapport

Rapport over een klacht over de minister van Veiligheid en Justitie.

Datum: 28 februari 2011

Rapportnummer: 2011/065

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Amsterdam de tegen hem ingestelde strafzaak heeft geseponeerd onder sepotcode 02 (geen wettig bewijs) in plaats van sepotcode 01 (onterecht als verdachte aangemerkt).

Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop de hoofdofficier van justitie te Amsterdam zijn klacht heeft behandeld. In het bijzonder klaagt verzoeker erover dat:

de hoofdofficier van justitie pas na 14 maanden op zijn klacht heeft beslist;

hij niet in de gelegenheid is gesteld zijn klacht mondeling toe te lichten.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Op 15 juni 2005 werd het bijna zesjarige meisje X. door een man op straat aangesproken en meegenomen naar nabijgelegen bosjes waar hij haar ontuchtig betastte. Y., een negenjarige jongen, zag X. en de onbekende man hand in hand lopen. X. en Y. gaven een signalement van de man en Y. gaf na een paar weken aan dat hij de bewuste man in de buurt met een witte hond had zien lopen.

Verzoeker, een politieambtenaar, woonde in dezelfde buurt als waar op 15 juni 2005 ontucht werd gepleegd met X. Op 15 juli 2005 zag een vrouw dat een man, na later bleek verzoeker, stond te masturberen in het zolderraam. Verzoeker werd in augustus 2005 gehoord over deze schennis van de eerbaarheid.

Omdat verzoeker volgens de officier van justitie voldeed aan het signalement gegeven door X. en Y., hij in de buurt woonde en kort daarna was gepakt voor een zedendelict, werd verzoeker aangemerkt als verdachte van het feit van 15 juni 2005. Ook was verzoeker in het bezit van een hond. Verzoeker werd in januari 2006 gehoord als verdachte, waarna deze zaak, tezamen met de schennis van de eerbaarheid, werd geseponeerd. De reden hiervoor was dat volgens de officier van justitie ander ingrijpen prevaleerde dan strafrechtelijk handelen (code 20). Verzoeker kon zich ten aanzien van de verdenking van het plegen van ontucht met X. hier niet in vinden en verzocht de officier van justitie de sepotcode te wijzigen naar code 01, te weten "onterecht aangemerkt als verdachte". De officier van justitie wijzigde uiteindelijk de code naar 02, te weten onvoldoende wettig en overtuigend bewijs.

Verzoeker diende hierover vervolgens een klacht in bij de hoofdofficier van justitie te Amsterdam. Verzoeker verzocht de hoofdofficier de sepotcode te wijzigen naar 01. De hoofdofficier liet uiteindelijk op 26 februari 2010 weten de sepotcode niet te wijzigen.

Verzoeker was niet tevreden met deze uitkomst en wendde zich tot de Nationale ombudsman. Hij verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

Bevindingen

Inhoud strafdossier:

Voor zover van belang voor het onderzoek wordt hieronder kort ingegaan op de stukken die zich in het strafdossier bevinden.

Aangifte

Op 16 juni 2005 deed de moeder van X. aangifte van het plegen van ontucht op 15 juni 2005 met haar minderjarige dochter. Uit deze aangifte blijkt dat X. op de bewuste dag tussen 17.00 uur en 17.30 uur door een man op straat is aangesproken. Deze man heeft haar aan haar arm/hand vastgepakt en de bosjes mee ingenomen. X. moest vervolgens op haar rug gaan liggen, waarna de man op haar is gaan liggen en schuivende bewegingen heeft gemaakt. De man heeft haar mond bedekt zodat ze niet kon schreeuwen. X. heeft haar kleren niet uit hoeven doen, en de man heeft haar ook niet onder haar kleding betast. Wel heeft de man haar een kus op de mond gegeven. X. vertelde aan haar moeder dat de betreffende man zwart, omhoog krullend haar had en een rood T-shirt met lange mouwen met een bloem op de achterkant droeg. De man droeg verder een spijkerbroek en bouwschoenen. Verder had de man een voortand die uitstak. Dit vond X. opvallend, en benoemde de tand als "beetje groenig". De man was ook door de zon gebruid.

Verklaring X.

X. legde op 16 juni 2005 ook een verklaring af, die in de hoofdlijnen overeenkomt met de aangifte van haar moeder.

Verklaring getuige Y.

Y. legde op 17 juni 2005 een getuigeverklaring af. Y. had die bewuste middag judoles gehad, die rond kwart voor vijf was afgelopen. Hij fietste vervolgens naar huis en zag toen X. hand in hand lopen met een man. Dit viel hem op omdat hij wist wie de ouders van X. waren, en hij deze man niet kende. Y. schatte de man op ongeveer 38 jaar oud en ongeveer 1.94 meter lang. De man had bovenop zwart krullend haar. Het haar ging niet over de oren, maar het was wel een bos vol met krullen, aldus Y. Verder waren de boventanden van de man scheef. Y. gaf aan dat een tand vooruit stond en een tand achteruit. De tanden waren wit en de man had een "beetje dikke lippen". De man droeg

een spijkerbroek, een rode jas met een zwarte tas en was gebruikt door de zon.

Op 26 oktober 2005 werd Y. nogmaals als getuige gehoord. Y. verklaarde dat hij de man die hij op 15 juni 2005 met X. heeft gezien een tijdje later bij hem in de buurt heeft zien lopen met een witte hond. Y. gaf aan dat de man met de witte hond in ieder geval heel veel lijkt op de man die hij op 15 juni 2005 zag.

Verklaring verzoeker ten aanzien van eerder zedendelict

Op 4 augustus werd verzoeker verhoord op verdenking van het plegen van schennis van de eerbaarheid. Verzoeker verklaarde dat hij zich op 15 juli 2005 schuldig had gemaakt aan schennis van de eerbaarheid, door naakt in het zolderraam van zijn huis te hebben gemasturbeerd.

Vordering verstrekking inlichtingen.

Op 18 oktober 2005 deed de politie een aanvraag verstrekking inlichtingen ten aanzien van verzoeker (op grond van artikel 126n SV, opvragen van telefoongegevens, zie Achtergrond, onder I.). In deze vordering staat vermeld dat er gelet op het door X. en Y. gegeven signalement, de omstandigheid dat verzoeker in de directe omgeving van het slachtoffer woont, verzoeker die dag vrij was en hij op 1 augustus 2005 als verdachte is gehoord ten aanzien van schennis van de eerbaarheid, een verdenking tegen verzoeker was gerezen.

Verklaring getuige Z.

Z., politieambtenaar en daardoor collega van verzoeker, en tevens buurman van verzoeker, verklaarde op 9 november 2005 het volgende. Z. gaf een omschrijving van verzoeker. Als hij daarna het signalement gegeven door X. en Y. verneemt, geeft hij aan dat de details van bruine ogen, zongebruind en lengte overeenkomen met hoe hij verzoeker kent. Verder verklaarde Z. dat verzoeker een hond heeft, een Schotse Collie, die licht van kleur is. De hond heeft een witte bief, kraag en kop, maar is volgens Z. niet spierwit, eerder grijs. Z. verklaarde ten slotte nog dat hij niet bekend was met de aangifte over X.

Verklaring verzoeker.

Verzoeker legde op 4 januari 2006 een verklaring als verdachte af. Verzoeker was ten tijde van het strafbare feit 41 jaar. Verzoeker verklaarde onschuldig te zijn en niets met het incident te maken te maken. Verzoeker gaf aan dat een aantal kenmerken ten aanzien van het signalement "zouden kunnen", maar ook dat een heleboel kenmerken helemaal niet klopten. Verzoeker verklaarde geen groene tand te hebben en niet over een rugzak, rode kleding en bouwvakkerschoenen te beschikken. Voorts verklaarde verzoeker in het bezit te zijn van een hond, waarbij de kleur die het meest bij de hond eruit springt zijn witte

voorkant is.

Proces-verbaal van bevindingen.

Politieambtenaar A. maakte op 6 februari 2006 een proces-verbaal van bevindingen op. Hierin beschrijft hij chronologisch wat er in de zaak tegen verzoeker is gebeurd. Uit het proces-verbaal blijkt het volgende. Op 28 juli 2005 komt er de opdracht van de officier van justitie om een strafrechtelijk onderzoek in te stellen naar verzoeker in verband met een mogelijk door verzoeker gepleegde schennis van de eerbaarheid. Tijdens dit onderzoek rees de verdenking dat verzoeker ook betrokken zou zijn bij de ontuchtige handeling jegens X. Op 11 augustus en 17 augustus 2005 laten twee teamleiders weten het gegeven signalement te herkennen in relatie tot verzoeker. Op 5 september 2005 geeft de officier van justitie aan dat verzoeker op dat moment geen verdachte is. Op 12 oktober 2005 wordt er kaartmateriaal aangeleverd waarop te zien is waar verdachte woont ten opzichte van het slachtoffer. De officier van justitie vordert die dag de telefoongegevens van verzoeker (artikel 126n SV). Op 26 oktober 2005 verklaart Y. dat hij de verdachte meermalen heeft zien lopen met een witte hond. Op 9 november 2005 verklaart getuige Z. dat verzoeker een soortgelijke hond heeft. Op 28 december 2005 beslist de officier van justitie dat verzoeker moet worden aangehouden en verhoord.

Standpunt verzoeker

Verzoeker gaf aan dat hij veel belang heeft bij het wijzigen van de sepotcode, nu de toegekende sepotcode 02 grote gevolgen voor hem heeft, te meer omdat hij politieambtenaar is. Hij werkt in een organisatie waarin zijn collega's toegang hebben tot justitiële documentatie. Daarbij kan hij bij verdere stappen in zijn carrière geconfronteerd worden met dit sepot. Hij hecht er dan ook grote waarde aan dat de gegeven over deze zaak verwijderd worden uit zijn justitiële documentatie, aldus verzoeker.

Verzoeker gaf aan dat er geen concrete basis was voor een verdenking tegen hem. Hij bracht hierbij naar voren dat zijn signalement op essentiële punten volstrekt niet overeen kwam met de verklaringen van X. en Y. Hij heeft weinig haar, en zwart krullend is het helemaal niet. Ook heeft hij geen dikke lippen. Verzoeker gaf aan dat zijn gebit niet geheel regelmatig is, maar van een voortand die naar voren zit of vooruit of achteruit staat is geen sprake, aldus verzoeker. Ook heeft hij geen bruine huid. Verzoeker legde ter ondersteuning van zijn verhaal een aantal foto's van zich zelf over. Ook gaf verzoeker aan de waarde van de verklaring van X. in twijfel te trekken. Dit gelet op haar jonge leeftijd, het feit dat zij niet in een studio is gehoord en dat ze zelf verklaart dat ze "soms wat verzint", aldus verzoeker. Wat betreft de opmerking van twee teamleiders dat zij aanslaan op het signalement in relatie tot verzoeker, zoals in het proces-verbaal van bevindingen is opgenomen, merkte verzoeker op dat hier geen schriftelijke verklaringen van zijn.

Voorts stelde verzoeker zich op het standpunt dat hij in bezit was van een gevlekte hond met de kleuren bruin, zwart, beige en wit. De hond die Y. dan ook gezien zou hebben met de vermeende dader komt zeker niet overeen met de hond van verzoeker. Y. gaf aan dat de dader met een witte hond liep. Dat is heel wat anders dan de kleuren van zijn hond, aldus verzoeker. Wat betreft zijn eigen verklaring dat de kleur die het meest uitspringt bij zijn hond de witte voorkant is, merkte verzoeker op dat daarmee allerm minst gezegd wordt dat zijn hond als een witte hond zou kunnen worden waargenomen. Dat de verklaring van Y. dan ook steun geeft aan de verdenking jegens hem raakt volgens verzoeker kant nog wal. Verzoeker is dan ook van mening dat de minister de schijn wekt zich door een kokervisie te laten leiden. Verzoeker legde ook een foto van zijn hond over.

Verzoeker bracht nog naar voren dat hij die bewuste dag wel dienst had, maar dat hij rond 15.30 uur naar huis was gegaan omdat hij het niet langer vol hield. Volgens verzoeker is het enige dat overblijft het feit dat verzoeker in de buurt van X. woont en dat er in juli 2005 sprake is geweest van een incident ter zake van schennis van de eerbaarheid. Volgens verzoeker is dit onvoldoende grond om hem aan te merken als verdachte, nu het vermoeden op volstrekt onvoldoende specifieke feiten en omstandigheden steunt en niet naar objectieve maatstaven als redelijk kan worden beschouwd.

Standpunt minister

De minister verwees in zijn reactie naar de inhoud van de brief van de hoofdofficier van justitie te Amsterdam van 26 februari 2010. De hoofdofficier laat in deze brief weten waarom de sepotcode 02 niet wordt gewijzigd in 01.

Allereerst ging de hoofdofficier in op de vraag of verzoeker aanvankelijk terecht als verdachte was aangemerkt. De hoofdofficier gaf aan dat er moet worden bekeken of er ten tijde van de aanvang van het strafrechtelijk onderzoek sprake was van feiten en omstandigheden waaruit naar objectieve maatstaven gemeten een redelijk vermoeden van schuld kon worden gedistilleerd. De verdenking tegen verzoeker berustte op het volgende:

het proces-verbaal van aangifte van de moeder van X.

het proces-verbaal van verhoor van X.

de processen-verbaal van verhoor van getuige Y.

het proces-verbaal van verhoor van Z.

de woonplaats van verzoeker in de buurt van het plaats delict.

het antecedent van verzoeker ten aanzien van schennis van de eerbaarheid.

het gegeven dat verzoeker die dag geen dienst had.

het gegeven dat verzoeker een witte hond bezit.

het signalement van verzoeker.

De hoofdofficier gaf aan dat gelet op de bewijsmiddelen alsmede de aard en de ernst van het strafbare feit, verzoeker aanvankelijk terecht als verdachte was aangemerkt. De aanleiding tot het onderzoek naar verzoeker was onder meer gebaseerd op de verklaring van Y. Y. was destijds 9 jaar oud. De verklaring omtrent het signalement in combinatie met de overige bewijsmiddelen wegen voldoende zwaar om een nader onderzoek naar verzoeker te kunnen rechtvaardigen, aldus de hoofdofficier. De vermoedens dat het om verzoeker zou kunnen gaan, werden later door Y. bevestigd doordat hij verklaarde over het feit dat hij in de buurt een man had gezien die een opvallende gelijkenis met de dader vertoonde. De man werd vergezeld door een witte hond. Getuige Z. verklaarde dat verzoeker in het bezit was van een grijze hond.

De hoofdofficier vervolgde dat verzoeker nooit was gehoord en dat de politie X. en Y. gelet op hun jonge leeftijd niet heeft willen confronteren met de foto van verzoeker. Nu er geen nadere informatie beschikbaar is die wijst op de onschuld van verzoeker, achtte de hoofdofficier de klacht ongegrond.

De minister vulde nog het volgende aan.

In zijn klachtbrief gaf verzoeker aan dat het moment dat de officier van justitie het bevel uitvaardigde op grond van 126n Sv hij als verdachte was aangemerkt. De feiten en omstandigheden van daarna mogen niet bij de beoordeling van de vraag of hij al dan niet ten onrechte als verdachte is aangemerkt worden meegenomen, aldus verzoeker. De minister gaf aan dat verzoeker met deze stelling miskent dat het toetsmoment voor de vraag met welke sepotcode de zaak dient te worden afgedaan is gelegen op het moment dat het opsporingsonderzoek is afgerond.

Wat betreft het punt van verzoeker dat er zich ongerijmdheden bevinden ten aanzien van de beschrijving door X. en Y. van de dader en het uiterlijk van verzoeker liet de minister weten dat dit een rol heeft gespeeld bij de conclusie van de officier van justitie dat er onvoldoende wettig en overtuigend bewijs is tegen verzoeker. Echter, de gesignaleerde verschillen zijn niet zodanig, dat hieruit de conclusie kan worden getrokken dat de verdenking tegen de verzoeker ten onrechte heeft bestaan of dat uit het onderzoek diens onschuld is gebleken. Ook merkte de minister op dat verzoeker zelf in zijn verhoor in januari 2006 aangeeft dat de kleur die er het meest uitspringt bij zijn hond de witte voorkant is.

De minister liet desgevraagd weten dat het verhoor van verzoeker van 4 januari 2006 geen onderdeel uitmaakte van het dossier op grond waarvan de hoofdofficier een beslissing had genomen op de klacht van verzoeker. Echter, het verhoor was wel betrokken bij de

beslissing van de officier van justitie om de zaak te seponeren met code 02. Daarbij gaf de inhoud van het verhoor geen aanleiding om op het ingenomen standpunt van de hoofdofficier terug te komen, nu daaruit geen feiten en omstandigheden naar voren kwamen waaruit de onschuld van verzoeker bleek, aldus de minister.

Het feit dat verzoeker bij de politie werkzaam is mag met het oog op het beginsel van rechtsgelijkheid niet tot gevolg hebben dat bij de beoordeling van zijn zaak een andere maatstaf wordt gehanteerd, aldus de minister.

Overige bevindingen

De Nationale ombudsman merkt op dat hij kennis heeft genomen van de foto's die verzoeker van zichzelf en zijn hond heeft overgelegd.

Motivering van het oordeel

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

De Nationale ombudsman toetst de handelwijze van de officier van justitie aan het motiveringsvereiste. Dit vereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit betekent onder meer dat een officier van justitie een juiste code moet toekennen aan een sepotbeslissing, die is ingegeven door de relevante feiten en/of omstandigheden.

Wat toetst de Nationale ombudsman?

Het onderscheid tussen de sepotcodes 01 en 02 betreft de vraag of een verdachte terecht als zodanig is aangemerkt. Wanneer dat het geval is, maar achteraf wordt vastgesteld dat het onderzoek naar verwachting onvoldoende - aanvullend - bewijs heeft opgeleverd om een veroordeling door de strafrechter te kunnen verkrijgen, dan wordt geseponereerd wegens gebrek aan bewijs (sepotcode 02). Sepotcode 01 beslaat twee situaties. De eerste betreft de situatie waarin (al dan niet achteraf) moet worden geconstateerd dat er op het moment waarop de betrokkene als verdachte werd aangemerkt, daartoe onvoldoende gronden aanwezig waren. De tweede situatie is die waarin de betrokkene aanvankelijk op goede gronden werd aangemerkt als verdachte, maar waarin achteraf wordt vastgesteld dat die gronden niet langer de verdenking rechtvaardigen, bijvoorbeeld omdat er een valse aangifte tegen die persoon is gedaan. In deze situatie komt door nader onderzoek de verdenking geheel te vervallen. Met ingang van 1 februari 2009 is de nieuwe Aanwijzing sepotcode in werking getreden. De omstandigheden waaronder de sepotcode 01 dient te worden gehanteerd is gewijzigd in die zin dat deze sepotgrond dient te worden gehanteerd voor die gevallen waarin aanvankelijk een verdenking op - op zichzelf - goede gronden is gerezen, maar nadien het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat voldoende aannemelijk is geworden dat de verdachte onschuldig (zie Achtergrond, onder II.)

In artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering is vastgelegd dat iemand slechts als verdachte kan worden aangemerkt indien het vermoeden van schuld steunt op specifieke feiten of omstandigheden van het geval, en dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten redelijk is (zie Achtergrond, onder III). Dit redelijk vermoeden rechtvaardigt het instellen van een strafrechtelijk onderzoek naar de verdachte, maar is niet gelijk aan de situatie waarin tegen een verdachte zodanig belastend bewijs is verzameld dat een veroordeling mogelijk of aannemelijk lijkt.

Hoe luidt het oordeel over de aanvankelijke verdenking?

Allereerst is derhalve de vraag aan de orde of verzoeker aanvankelijk terecht als verdachte is aangemerkt. De Nationale ombudsman gaat hierbij uit van het moment dat er tegen verzoeker een vordering verstrekking inlichtingen werd gedaan, nu verzoeker op dat moment in het onderzoek werd aangemerkt als verdachte. De Nationale ombudsman is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen waren om tot een verdenking te kunnen komen.

Uit het onderzoek blijkt dat het redelijk vermoeden van schuld gebaseerd was op een aantal factoren. Allereerst is daar het gegeven signalement van de man door Y., dat op punten wordt ondersteund door het gegeven signalement door X. Verzoeker heeft betoogd dat dit signalement niet met hem overeenkomt. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het signalement weliswaar niet volledig met verzoekers uiterlijk in overeenstemming is, maar op bepaalde punten - zoals lengte, leeftijd, kleur haar en de niet rechte stand van de tanden - wel past. Indien in deze zaak alleen deze omstandigheid aanwezig was, was dit niet genoeg geweest om tot een redelijke vermoeden van schuld tegen verzoeker te komen.

Daar komt echter bij dat verzoeker zich kort nadat het incident met X. plaatsvond schuldig maakte aan een zedenmisdrijf en dat verzoeker in de directe omgeving van X. woont. Ten slotte bleek dat verzoeker op die bewuste dag en tijdstip niet op zijn werk was, en derhalve in de gelegenheid was tot het plegen van het feit. De Nationale ombudsman is van oordeel dat deze omstandigheden in onderlinge samenhang bezien naar objectieve maatstaven een redelijk vermoeden van schuld jegens verzoeker opleverden.

Korte tijd nadat de vordering telefoongegevens was gedaan - en dus een redelijk vermoeden van schuld aanwezig was - verklaarde getuige Y. dat hij de man die hij op 15 juni 2005 met X. had gezien een tijdje later bij hem in de buurt zag lopen met een witte hond. Getuige Z. heeft hierop verklaard dat verzoeker een hond heeft met een witte bef. Verzoeker ontkent ten stelligste dat hij een witte hond heeft. Wel heeft hij aangegeven dat zijn hond een witte voorkant heeft, en dat deze kleur er uitspringt. Ook op dit punt geldt dat de Nationale ombudsman van mening is dat het gegeven dat verzoeker een hond heeft met een witte voorkant er niet zelfstandig voor kan zorgen dat er sprake is van een redelijk vermoeden van schuld. Echter, in combinatie met de andere gegevens draagt het wel bij

tot de verdenking jegens verzoeker.

Hoe luidt het oordeel ten aanzien van de verdenking na afronding van het opsporingsonderzoek?

De vraag is nu of in dit geval het redelijk vermoeden van schuld bleef bestaan nadat verzoeker zelf een verklaring had afgelegd en hij zijn visie gaf over de bewijsmiddelen tot dan toe. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de verklaring van verzoeker, alsmede zijn nadien geuite argumenten op grond waarvan verzoeker van mening is dat voldoende aannemelijk is geworden dat hij onschuldig is, geen aanleiding geven om te stellen dat het redelijk vermoeden van schuld in de zin van artikel 27 lid 1 Sv is komen te vervallen. Zoals hiervoor ook ter sprake is gekomen is de Nationale ombudsman van oordeel dat de gegeven signaleringen door Y. en X. op bepaalde essentiële punten overeenkomen met verzoeker. De stelling van verzoeker dat het signalement volstrekt niet met hem overeenkomt volgt de Nationale ombudsman dan ook niet. Daarbij heeft verzoeker na het onderzoek ook geen andere omstandigheden naar voren gebracht op grond waarvan de overige factoren zijn te komen vervallen. Immers, verzoeker woont in de buurt en was op dat moment niet op zijn werk en derhalve in de gelegenheid. Daarbij had hij zich kort na dit incident schuldig gemaakt aan een zedenmisdrijf. Kortom er is een verdenking tegen verzoeker gerezen die in het onderzoek niet is ontkracht. De Nationale ombudsman komt dan ook tot de conclusie dat de zaak tegen verzoeker terecht met sepotcode 02 is afgedaan en dat de officier van justitie niet in strijd met het motiveringsvereiste heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van de interne klachtprocedure

Bevindingen

Standpunt verzoeker

Verzoeker diende op 30 december 2008 een klacht in bij de hoofdofficier van justitie te Amsterdam. Bijna 14 maanden later, op 26 februari 2010, ontving hij een beslissing op zijn klacht. Verzoeker vond dit zeer onzorgvuldig. Daarbij liet verzoeker weten dat hij nooit was uitgenodigd door de hoofdofficier van justitie om zijn klacht mondeling te komen toelichten, zoals de hoofdofficier stelde in zijn beslissing van 26 februari 2010.

Standpunt minister

Duur klachtbehandeling

De minister liet in reactie op de klacht van verzoeker weten dat behandeling van de klacht te lang had geduurd en dat er dan ook niet behoorlijk was gehandeld door het parket

Amsterdam. Voor het feit dat de behandeling van de klacht zo lang heeft geduurd, bood de plaatsvervangend hoofdofficier van justitie zijn excuses aan. De minister liet weten dat de hoofdofficier van justitie heeft aangegeven dat er binnen het parket Amsterdam meer prioriteit zal worden gegeven aan de afhandeling van klachten.

Uitnodigen mondelinge toelichting

De minister liet weten dat de klachtbehandelaar van het parket Amsterdam begin juli 2009 telefonisch contact had met de advocaat van verzoeker. In dit gesprek verduidelijkte de advocaat tegen welk deel van de beslissing van de officier van justitie de klacht zich precies richtte. Door de wijze waarop de zaak werd besproken ontstond bij de klachtbehandelaar de indruk dat van de zijde van verzoeker geen behoefte bestond de uitvoerig onderbouwde klacht nog mondeling nader toe te lichten tijdens een hoorzitting. Door latere telefonische dan wel elektronische contacten met de advocaat van verzoeker over de afhandelingstermijn van de klacht werd deze indruk steeds bevestigd. De minister gaf echter aan dat uit oogpunt van zorgvuldigheid de advocaat van verzoeker in de gelegenheid had moeten worden gesteld om aan te geven of hij of verzoeker de klacht nog nader mondeling wilden toelichten, zodat over de behoefte van verzoeker hierover geen onduidelijkheid had kunnen bestaan. De minister achtte de gedraging in zoverre niet behoorlijk.

Motivering van het oordeel

Duur klachtbehandeling

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

De Nationale ombudsman toetst aan het vereiste van voortvarendheid. Dit vereiste houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Voor het klachtrecht betekent dit onder meer dat een overheidsinstelling klachten dient af te handelen binnen de daarvoor wettelijke termijnen. Ingevolge artikel 9:11, eerste lid, Awb handelt het bestuursorgaan de klacht af binnen zes weken na ontvangst van het klaagschrift. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Hiervan dient een mededeling aan de klager te worden gestuurd.

(Zie Achtergrond, onder IV.)

Hoe luidt het oordeel?

De hoofdofficier van justitie ontving de klacht van verzoeker op 31 december 2008. Conform de bepaling in de wet diende de klacht van verzoeker uiterlijk vóór 30 maart 2009 te zijn afgehandeld. De klacht van verzoeker werd echter pas op 26 februari 2010 afgedaan. Dit is een termijnoverschrijding van bijna elf maanden. Er waren geen omstandigheden aanwezig die deze overschrijding van de termijn rechtvaardigden. De

Nationale ombudsman is dan ook met de minister van oordeel dat de hoofdofficier van justitie de klacht onvoldoende voortvarend heeft afgehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Uitnodigen mondelinge toelichting

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

De Nationale ombudsman toetst aan het vereiste van hoor en wederhoor. Dit vereiste houdt in dat overheidsinstanties bij de voorbereiding van een handeling of beslissing betrokkenen die daarbij een belang hebben in staat stellen te worden gehoord. Dit betekent dat een klachtencommissie op grond van artikel 9:10 Awb (zie Achtergrond, onder V.) een verzoeker in de gelegenheid stelt te worden gehoord in het kader van een klachtprocedure. Ook brengt dit vereiste mee dat een partij in beginsel de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op hetgeen de andere partij over de klacht naar voren heeft gebracht.

Hoe luidt het oordeel?

De hoorplicht vormt een essentieel onderdeel van de klachtprocedure. Van het horen kan ingevolge artikel 9:10, tweede lid, van de Awb worden afgezien, indien een klacht kennelijk ongegrond is of verzoeker heeft verklaard geen gebruik te willen maken van zijn recht te worden gehoord. Nu uit het onderzoek is gebleken dat aan verzoeker niet is gevraagd of hij gebruik wilde maken van zijn recht om te worden gehoord, dan wel of hij hiervan af wilde zien, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de hoofdofficier van justitie in strijd heeft gehandeld met het vereiste van hoor en wederhoor.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de minister van Justitie en Veiligheid is niet gegrond ten aanzien van:

- het niet wijzigen van de sepotcode 02 naar 01.

gegrond ten aanzien van:

de duur van de klachtbehandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;

het niet mondeling kunnen toelichten van de klacht, wegens schending van het vereiste van hoor en wederhoor.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de hoofdofficier van justitie te Amsterdam heeft aangegeven binnen zijn organisatie meer prioriteit te geven aan de afhandeling van klachten.

Onderzoek

Op 7 juli 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van een officier van justitie te Amsterdam. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Veiligheid en Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Veiligheid en Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de minister een aantal specifieke vragen gesteld.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker en het College van procureurs-generaal deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

verzoekschrift van 7 juli 2010 met bijlagen, waaronder:

beslissing d.d. 26 februari 2010 van de hoofdofficier van justitie te Amsterdam op de klacht van verzoeker;

proces-verbaal van bevindingen d.d. 6 februari 2008;

aanvraag vordering 126n Sv d.d. 18 oktober 2005;

proces-verbaal van verhoor van verzoeker d.d. 4 januari 2006;

proces-verbaal van verhoor getuige Y. d.d. 17 juni 2005;

proces-verbaal van verhoor slachtoffer X. d.d. 16 juni 2005;

proces-verbaal van aangifte door moeder X. d.d. 16 juni 2005 (opgemaakt op 5 juli 2005);

proces-verbaal van verhoor getuige Y. d.d. 26 oktober 2005;

proces-verbaal van getuige Z. d.d. 9 november 2005;

proces-verbaal verhoor van verzoeker d.d. 4 augustus 2005;

twee foto's van verzoeker en een foto van de hond van verzoeker.

nadere stukken van verzoeker d.d. 16 september 2010 met een foto van verzoeker;

standpunt van de minister van Veiligheid en Justitie d.d. 11 november 2010;

reactie van verzoeker d.d. 9 december 2010.

Achtergrond

I. Wetboek van Strafvordering

Artikel 126 n

"In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in art. 67, 1e lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek een vordering doen gegevens te verstrekken over een gebruiker van een communicatiedienst en het communicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker. De vordering kan slechts betrekking hebben op gegevens die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen en kan gegevens betreffen die:

- a. ten tijde van de vordering zijn verwerkt, dan wel
- b. na het tijdstip van de vordering worden verwerkt."

II. Sepot door het Openbaar Ministerie

Ten tijde van de sepotbeslissing betreffende verzoeker was voor het Openbaar Ministerie de Instructie sepotgronden 1999 van kracht. Daarin staan onder meer de volgende sepotgronden en -codes:

"01-06 Technische sepots Toelichting 01 ten onrechte als verdachte vermeld iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van (administratieve) fouten van politie of parket, dan wel omdat op het moment van inboeking nog niet vast stond wie als verdachte moest worden beschouwd, dan wel omdat later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte e.d. 02 onvoldoende bewijs hieronder valt onvoldoende of niet overtuigend bewijs. ..."

Op 10 augustus 2009 heeft het College van procureurs-generaal een vernieuwde Aanwijzing gebruik sepotgronden vastgesteld. Daarin is bij code 01 de volgende toelichting

opgenomen:

"Iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van persoonsverwisseling, bij administratieve fouten van politie of parket (verkeerde inboeking) of wanneer op een andere wijze later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte. Deze sepotgrond dient (ook) gebruikt te worden voor die gevallen waarin aanvankelijk een verdenking op - op zichzelf - goede gronden is gerezen, maar nadien het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat voldoende aannemelijk is geworden dat de verdachte onschuldig is aan het feit waarop de verdenking betrekking had."

III. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

"Als verdachte wordt vóórdát de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

IV. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.1.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft.

3. Verder uitstel is mogelijk voor zover de klager daarmee schriftelijk instemt."

V. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:10

"1. Het bestuursorgaan stelt de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, in de gelegenheid te worden gehoord.

2. Van het horen van de klager kan worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is dan wel indien de klager heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

3. Van het horen wordt een verslag gemaakt."

5

2010.07694

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

de Nationale ombudsman